

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

Tirsdag den 4. December 1945.

(Referatet fortsat).

6. Beretning om Selskabets almindelige Virksomhed.

Sekretær *Axel Nielsen* resumerede Beretningen om Selskabets almindelige Virksomhed, der ligesom den foregaaende Beretning havde været trykt og udsendt til Medlemmerne.

I den Tid, der er gaaet siden sidste Generalforsamling, har der ikke været megen personlig Kontakt mellem Medlemmerne og Selskabet. Grundet paa de ekstraordinære Forhold maatte man i den forløbne Vinter opgive at holde Foredragsmøder, ligesom man i Sommer ikke kunde holde Hindsgavl-møde bl. a. paa Grund af vanskelige Rejseforhold. Til Gengæld har det daglige Arbejde i Sekretariatet taget et vældigt Opsving i det samme Tidsrum. Saaledes er f. Eks. Personalet forøget til 15 faste og 4 løse Medarbejdere, hvilket skyldes vor udvidede Konsulentvirksomhed med Hensyn til vore Lærlingeuddannelser og — især — Arbejdet med Forlaget og med den nyoprettede Landbrugets Brevskole. Disse tre Virksomhedsgrene vil blive udførligt omtalt under selvstændige Punkter paa Dagsordenen, og her skal kun i Korthed omtales en Del mindre Virksomhedsgrene.

Til Hans Majestæt Kongen blev den 5. Maj sendt en stor og meget smuk Blomsterhilsen sammen med en Tak og Lykønskning i Anledning af Besættelsens Ophør, og den 26. September blev sendt en Lykønskingsadresse underskrevet af Bestyrelsen i Anledning af Kongens 75 Aars Fødselsdag.

I Aarets Løb er som sædvanlig uddelt de af Selskabet administrerede Legatmidler samt Støtte til forskellige Formaal af egne Midler. Af *Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat*, Afdeling B., er der saaledes uddelt 17 000 Kr. til forskellige Veterinærers Forsøg og Undersøgelser vedrørende Sygdomme hos Husdyrene, desuden er der bl. a. uddelt 3 Portioner à 500 Kr. af *Godsejer Viktor A. Goldschmidts Legat for trængende, ihv. Landmænd og deres Eiterladte*, 2 Portioner à 500 Kr. af *Etatsraad Holmes Legat*, 2 Portioner à 400 Kr. af *Schmidt til Vibygaards Legat* samt 9 950 Kr. af *Legaterne for Landbrugsstuderende*.

Desuden er af *Etatsraad Schou og Hustrus Stiftelse* 200 Kr. tildelt Havebrugsstuderende Jens Petersen, Hvidkildevej 65, F., af *Proprietær Holms Legat* er uddelt 750 Kr. til Landbrugslærer A. O. Rasmussens fortsatte Arbejdsundersøgelser og godt 1000 Kr. til Assistent Ingvar Petersen til Videreførelse af Ukrudtsundersøgelserne. Af samme Legat er Bibliotekar Fru Vibeke Ammundsen tildelt 500 Kr. til en Rejse til England. Af *Dr. med. K. A. Hasselbalch og Hustrus Legat* er anvendt 3 000 Kr. til Landmandsuddannelserne.

Af *Konferensraad W. A. Hansens Midler* er der tildelt Grønlands Styrelse et Beløb af 420 Kr. til Gavn for Grønland.

Af *J. Pedersen-Bjergaards Legat* er uddelt Sølvbægre til følgende: Hønseriejer Chr. Andersen og Hustru, Lysholm, for fortjenstfuld Indsats paa Fjerkræavlens Omraade, til Hans Larsen, „Møllebo“, Køller-gaard, for fortjenstfuld Indsats paa Kaninavlens Omraade, og Fru Ane Reich, Tørslev, som Ærespræmie for Hønseshold.

Af Konsulent *J. Løvendahl Jensens Mindelegat* har Hønseriejer N. Kold, Strynø, efter Indstilling af Statens Fjerkræudvalg faaet tildelt en Ærespræmie — et Sølvbæger.

„*N. N. Stensgaards Ærespræmie*“ er — ligeledes efter Indstilling af Statens Fjerkræudvalg — tildelt Hønseriejer J. Boje, Hesselbjerg.

Til *Fællesudvalget for Fjerkræavlens* har Selskabet ydet det sædvanlige Tilskud af 500 Kr.

L. Helwegs Mindelegat — 1 000 Kr. — er tildelt Assistent Jørgen Møller, Øtoftegaard.

Til „Fonden for Fædrelandets Vel“ indgik fra Selskabets Medlemmer nøjagtigt 20 000 Kr., der er indbetalt til Fonden.

Af Tilskud har Selskabet modtaget de sædvanlige 6 500 Kr. fra Staten. Der er maaske her Anledning til at nævne, at Landhusholdnings-selskabet har søgt en Forhøjelse af Statstilskudet for Finansaaret 1946/47, nemlig til 10 800 Kr., det samme Beløb, der tildeles De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger. Desuden er der — ligeledes som sædvanligt — modtaget 2 000 Kr. fra Skrikes Stiftelse og de sædvanlige Bidrag til Hus-holdningsuddannelsen. Derudover har man ikke ansøgt de store Fonds om Støtte, hvorimod man nu har ansøgt Landbrugsministeriet om Støtte til Studiekredsarbejdet inden for Landbrugets Brevskole.

Fra *Godsejer af Bratskov, Vilh. Hane-Schmidts Familielegat* har Selskabet modtaget et Legat paa Kr. 50 002,28. Renterne skal anvendes til Fremme af Selskabets almindelige Arbejdsformaal, og er saaledes mere værdifuldt for Selskabet end de fleste af vore øvrige Legater, der gerne har Formaal, der ligger uden for Selskabets egentlige Arbejde.

De i Fjor omtalte Ændringer vedrørende Selskabets Lokaler er blevet gennemført, saaledes at Mødesalen nu er opdelt i 3 Kontorer.

Desuden er der foretaget forskellige mindre Ændringer for at skaffe Plads til de mange Mennesker.

Personaleforøgelsen er allerede nævnt. Her skal blot yderligere nævnes, at Fru Christbo, Selskabets Medarbejder gennem 30 Aar, er afgaaet ved Døden i Maj Maaned efter et Par Aars tiltagende Svag-
hed. Hermed er den anden af de to Damer, der udgjorde hele Land-
husholdningsselskabets Personale i en lang Aarrække, forsvundet, idet Fru Dahlstrøm har faaet Ansættelse under Frilandsmuseet.

Almanakstykket. Til Universitetsalmanakken for 1946 har Selskabet fremskaffet den sædvanlige landøkonomiske Artikel, idet Konsulent Alf Lund, De samvirkende danske Pelsdyravlerforeninger, har skrevet om Pelsdyravl.

Statskonsulentvirksomheden er videreført paa sædvanlig Maade. Statskonsulent Aug. Kjær, der til Februar afgaar paa Grund af Alder, har af Gammeleje-Legatet faaet tildelt et stort Sølvbæger som Belønning for sin store Indsats til den jyske Hesteavl's Fremme.

Der er ikke i Aarets Løb udsat nye Prisopgaver, men en af disse, nemlig den der vedrører Metoder til Bestemmelse af Jordens Kall- og Fosforsyretræng, udløber med Udgangen af 1945. Der er iøvrigt indgaaet Forslag om et Par nye Prisopgaver, om hvilke der dog endnu ikke er truffet endelig Bestemmelse.

Ud over de her nævnte Ting har Sekretariatet naturligvis i Aarets Løb haft en lang Række større og mindre Opgaver at varetage, dels de sædvanlige, faste Arbejdsopgaver, dels Forespørgsler udefra og fra Ministeriet for Landbrug og Fiskeri.

7. Beretning om „Fond til Landmænds Uddannelse“.

Forpagter Aug. Bech: I Slutningen af 1944 blev Meddelelse om denne Fonds Midler for Aaret 1945 sammen med de øvrige Legatmidler for Landbrugsstuderende tilstillet Landbrugspressen og desuden ved Opslag bekendtgjort paa Landbohøjskolen.

I Henhold hertil indkom ialt 39 Ansøgninger. Til 10 af Ansøgerne blev af de øvrige Legatmidler uddelt 2 450 Kr. til Studium paa Landbohøjskolen.

De øvrige 29 Ansøgninger blev tilsendt Bestyrelsen for „Fond til Landmænds Uddannelse“, der indstillede, at der uddeltes 8 Portioner à 100 Kr., ialt 800 Kr. — Denne Indstilling blev godkendt af Præsiediet.

Fonden har som bekendt sin egen Bestyrelse. Den vil for 1946 komme til at bestaa af den ledende Præsident, Hofjægermester Chr. Lüttichau, og det „ældst valgte“ Medlem af Bestyrelsesraadet, Kreditforeningsdirektør Hans Hansen, Aabenraa, samt Docent Aksel Milthers, Godsejer K. Langkilde og Inspektør Ib Windfeld.

Konsulent Chr. Aage Krogsriis er Fondens Sekretær.

8. Meddelelse om Samvirksomheden for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde.

Professor Axel Pedersen: Samvirksomheden har jo i Aar taget en ny, stor Opgave op, nemlig Oprettelsen af Landbrugets Brevskole. Herom skal berettes udførligt nedenfor. Med Hensyn til Afholdelse af Kursus, maatte dette Virkefelt efter 19. September 1944 helt opgives til efter Kapitulationen — og selv da var Rejseforholdene saadan, at man i Efteraaret kun har planlagt og afholdt eet Kursus. Derimod er der Planer fremme om at afholde Fodermesterkursus allerede til Foraaret.

I Dagene 18.—20. Oktober afholdtes paa Foranledning af „Foreningen af danske Husholdningslærerinder“ et Kursus for Talere, der nærmest var beregnet for Husholdningslærerinder og -konsulenter, Landbrugslærere og -konsulenter. Tilslutningen var særdeles tilfredsstillende, idet der var ca. 125 Deltagere, der havde stort Udbytte af at overvære dette Kursus. I Forbindelse med Kursus havde man opnaaet et Besøg i Radiohuset, hvor Kursusdeltagerne blev vist rundt i hele dette imponerende Kompleks.

Landbrugets Brevskole.

I Efteraaret 1944 nedsattes, som det vil erindres, et Udvalg til at arbejde med Spørgsmaalet om Oprettelse af *Landbrugets Brevskole*. Udvalget kom til at bestaa af:

Professor Axel Pedersen,
Docent Aksel Milthers,
Forsøgsleder, Dr. agro. V. Steensberg,
Redaktør Niels Jørgensen,
Konsulent H. K. Olsen,
Landbrugslærer J. Aa. Nilsson,
Forpagter Aug. Bech,
Forstander P. N. Gaardmand,
Konsulent K. M. Andersen og med
Sekretær Axel Nielsen som Sekretær.

Dette Udvalg har i det forløbne Aar afholdt flere Møder og har taget Bestemmelse om Paabegyndelse af Arbejdet, bl. a. fastlagt hvilke Kursus der skulde udarbejdes, og hvordan Sagen i store Træk burde gribes an. Udvalget antog som Forstander for Brevskolen, Landbrugskandidat H. M. Olsen fra 1. April 1945 at regne.

Desuden nedsattes et Husholdningsudvalg til at yde sagkyndig Bistand med Hensyn til Husholdningskursus. Dette Udvalg bestaar af følgende Medlemmer:

Husholdningskonsulent Frk. Kristine Andersen,
Husholdningslærerinde Frk. Ingefred Juul Andersen,
Konsulent Fru K. Harrekilde Petersen,
Konsulent Frk. Agnete Tang.

Igangsættelse af en Brevskole kræver en ikke ringe Kapital, idet der skal bindes betydelige Midler i Undervisningsmateriale og i Opbygning af Kartotek, ligesom der maa reklameres en Del i Starten.

Brevskolens Finansiering blev muliggjort ved Tegning af 100 Andele à 1000 Kr. blandt Landhusholdningsselskabets Medlemmer.

De nedsatte Udvalg kom ret hurtigt til den Opfattelse, at Havebrugs- og Frugtavlskursus sikkert havde større Interesse, end man fra først af havde tænkt sig, og man nedsatte derfor et særligt Havebrugsudvalg bestaaende af:

Professor Anton Pedersen,
Konsulent P. Bruun-Møller,
Konsulent Aage Gylling,
Forstander N. Klougart,
Professor Axel Pedersen og
Sekretær Axel Nielsen.

I Sommeren 1945 er der arbejdet paa Fremstillingen af det nødvendige Undervisningsmateriale til de planlagte Kursus. Der var dog længe Tvivl om, hvorvidt man kunde faa Arbejdet fremmet saa meget, at Undervisningen kunde paabegyndes omkring 1. November i Aar, idet der har været store Vanskeligheder med Trykning og Bogbinderarbejde. Det udarbejdede Undervisningsmateriale er trykt paa 16 forskellige Trykkerier, og i adskillige Tilfælde har der først og fremmest foreligget Spørgsmaal om, hvor Trykkeriarbejdet i det hele taget kunde placeres. Adskillige Forfattere har heller ikke kunnet naa at udarbejde Manuskript inden for den korte Tidsfrist, der kunde gives. Arbejdet er dog resulteret i, at man har faaet udarbejdet ialt 42 forskellige Kursus, nemlig: Studiekredse — Foreningsledelse og Mødeteknik — Talerteknik — Borger og Samfund — Dagliglivets Dansk — Praktisk Regning — Engelsk for Landmænd — Praktisk Regnskabsføring i Landbruget — Skatteopgørelse — Overtagelse af Landejendom — Kunstgødning — Landbrugsplanternes Sygdomme og Skadedyr — Høbjærgning — Ensilering — Frøavl — Hør — Grundlaget for Fodringslæren — Fodring af Malkekøer — Rød dansk Malke race, Udvikling og nuværende Eliteavl — Sortbroget jydsk Malkekvæg, Udvikling og nuværende Eliteavl — Svinehold — Fjerkræhold — Pelsdyravl — Kaninavl — Biavl — Redskaber og Maskiner til Afgrødernes Pleje i Vækstperioden — Høstmaskiner — Tærskemaskiner — Landbrugets Redskaber og Maskiner — Erhvervsdyrkning af Træfrugt — Erhvervsdyrkning af Busk- og Bærfrugt — Frugthaven — Indretning og Anlæg af Haver — Blomster, Bindi og Bordpynt — Havesager paa Friland — Hvad skal vi spise og hvorfor? — Husholdningsredskaber — Rengøring og Vedligeholdelse — Henkogning og Konservering — Slagtning og Kødkonservering — Reparation af Tøj

— Barnepleje. Nogle af disse Kursus kan sammensættes eller adskilles paa særlig Maade, og man kunde fra ca. 1. November ialt tilbyde Undervisning i 64 forskellige Emner.

Brevskolen er i sin Virksomhed først og fremmest lagt an paa at vække Interesse hos Folk, som ellers ikke i særlig Grad beskæftiger sig med den teoretiske Side af det landbrugsfaglige Stof. Saavel Undervisningsplan som Annoncer er stort set afpasset herefter, men man er dog allerede nu klar over, at de Elever, som Skolen faar, ikke alene tilhører forannævnte Kategori. Der kommer ogsaa mange tidligere Elever fra Landbrugsskoler og Elever, som paa anden Maade har skaffet sig en grundig teoretisk Viden. Man søger saa vidt muligt at tage Hensyn til Elevernes forskelligartede Stade i selve Undervisningen, men man har det første Aar ikke kunnet tage særlig Hensyn hertil ved Udarbejdelse af Undervisningsplanen m. m.

Den 11. Oktober begyndte man at annoncere, og den 22. Oktober fik man de første Indmeldelser, idet man dog allerede i Sommerens Løb havde faaet et mindre Antal Elever i et Kursus om Studiekredsledelse. Fra Annonceringens Paabegyndelse den 11. Oktober til og med den 1. December har Brevskolen modtaget skriftlig Henvendelse fra 3762 interesserede, d. v. s. ca. 84 Elever om Dagen. Af disse har foreløbig 76 pCt. indmeldt sig som Elever ved Brevskolen.

Brevskolen har til og med 1. December modtaget 3407 Elevindmeldelser, og disse fordeler sig saaledes:

Landbrugsmedhjælpere 46 pCt.
 Selvstændige Landbrugere 29 pCt.
 Husmødre, unge Piger 19 pCt.
 Andre 6 pCt.

Efter 6 Ugers Virketid ligger Brevskolens Post paa ca. 600 ud- og indgaaende Breve pr. Dag.

Paa Grundlag af disse Tal maa det saaledes antages, at Landbrugsgets Brevskole vil møde en betydelig Interesse saavel blandt de unge som blandt de lidt ældre Landbrugere. Gennemgaaende er det ret interesserede og energiske Mennesker, man er kommet i Forbindelse med, og blandt andet medfører dette, at Brevskolens Virksomhed ikke alene indskrænker sig til det planlagte systematiske Arbejde, men at der ogsaa maa besvares et betydeligt Antal Forespørgsler, hvoraf mange kan siges kun at have en mere periferisk Berøring med det i vedkommende Tilfælde udsendte Kursus.

(Fortsættes.)